

תת"ע 857/10/15 - מדינת ישראל נגד יעקב אבן חמו

29 אוקטובר 2017

בית משפט השלום לתעבורה בחיפה
תת"ע 857-10-15 מדינת ישראל נ' אבן חמו
דו"ח תעבורה 14210059789

לפני כבוד השופטת כרמית פאר גינת
המאשימה מדינת ישראל

נגד הנאשם יעקב אבן חמו

נוכחים:

ב"כ המאשימה - עו"ד דאמוני

ב"כ הנאשם - עו"ד שגיא מלח

הנאשם - בעצמו

[פרוטוקול הושמט]

גזר דין

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו, בעבירה של נהיגה תחת השפעת משקאות משכרים, עבירה כנגד הוראותיה של תקנה 26(2) לתקנות התעבורה. לאחר הרשעתו של הנאשם בעבירה המיוחסת לו, הציגו הצדדים בפני בית המשפט הסדר טיעון. במסגרתו של הסדר הטיעון הסכימו הצדדים כי תוטל על הנאשם פסילה בפועל, כאשר המאשימה מבקשת (מצד אחד) הטלה של עונש פסילה של שישה חודשים ואילו הנאשם מבקש (מן הצד השני) הטלה של עונש פסילה של שלושה חודשים.
2. עוד הסכימו הצדדים כי יוטלו על הנאשם עונשים של פסילה על תנאי של רשיון הנהיגה, מאסר מותנה והתחייבות כספית, על פי שיקול הדעת של בית המשפט (עמ' 6 לפרוטוקול, שורות 27-30).
3. בישיבת יום 5.4.17, בה היו אמורים להישמע טיעונים לעונש, על פי הסדר הטיעון שהושג בין

עמוד 1

הצדדים, הודיע בה כוחו של הנאשם כי מאז הסדר הטיעון מתקיימות נסיבות חדשות: לדבריו, מצבו הרפואי של הנאשם הוחמר, התגלה אצלו סרטן, והוא נדרש לשורה של טיפולים רפואיים, אשר בשלם הוא מבקש כי לא יוטל עליו עונש של פסילה בפועל כלל ועיקר.

4. בא כוחו של הנאשם ציין כי הנאשם זקוק לרכב על מנת להגיע לטיפולים הרפואיים, וכי אפילו יום אחד של פסילה בפועל של רשיון הנהיגה הוא הרה גורל מבחינתו. במסגרתו של אותו דיון ציין הנאשם כי במסגרתו של ניתוח שעבר התגלה אצלו סרטן בגרון ובריאות, והוא עובר עתה הקרנות. לדבריו הוא זקוק לרשיון הנהיגה כדי להגיע לטיפולים הרפואיים, ואין לו כסף כדי לנסוע במונית לטיפולים אלה והוא מתקיים מקצבת הביטוח הלאומי (עמ' 9 לפרוטוקול, שורות 1-3).

5. למעשה, הנאשם ובא כוחו לא ביקשו לחזור בהם מהסדר הטיעון, אלא ביקשו כי בית המשפט ייכבד את מכלול האלמנטים שבו, למעט הרכיב של פסילה בפועל של רשיון הנהיגה.

6. לאור דברים אלה, הופנה הנאשם לשירות המבחן למבוגרים. שירות המבחן ערך תסקיר בעניינו של הנאשם, וביום 19.9.17 נשמעו טיעוני הצדדים לעונש.

7. בא-כוח המאשימה ער, למעשה, לקשיים בהסדר הטיעון הנובעים ממצבו הרפואי של הנאשם. על כן, הוא לא ביקש - למרות בקשתו החדשה של הנאשם - לחזור בו מהסדר הטיעון. הרי במסגרתו של הסדר הטיעון תוקן כתב האישום והנאשם הורשע בעבירה חלופית לעבירה המקורית שיוחסה לו בכתב האישום. בפני המאשימה עמדה האפשרות לבקש לשמוע את התיק מראשיתו, על פי עובדות כתב האישום המקורי, אך היא בחרה שלא לעשות כן.

8. בא-כוח המאשימה ציין, במסגרת הטיעונים לעונש, כי מצבו הבריאותי של הנאשם כבר נלקח בחשבון בשעה שהושג הסדר הטיעון בין הצדדים, וכי למעשה אין בתסקיר שירות המבחן שהוגש המלצה להימנע מפסילה בפועל של רשיון הנהיגה של הנאשם. על כן, הוא ביקש להשית על הנאשם עונש התואם את הסדר הטיעון שהושג בין הצדדים.

9. בא-כוחו של הנאשם שב והדגיש את מצבו הרפואי של הנאשם. הוא ציין כי לא מדובר בנהיגה תחת השפעת משקאות משכרים כחלק מהתמכרות של הנאשם, אלא כאירוע חד פעמי (עמ' 12 לפרוטוקול, שורות 24-25), וכי בנסיבות הכוללות של העניין הסיכון של הישנות העבירה נמוך ביותר (שם, שורה 23).

10. לטעמו, לא מדובר בפער משמעותי בין בקשת הנאשם דהיום לבין הסדר הטיעון שהושג, וכי בקשתו דהיום תואמת את ההמלצות של שירות המבחן (שם, שורות 26-28).

11. הנאשם עצמו, בדבריו האחרונים, הדגיש את מצבו הרפואי, ואת החמתו אף מאז שביקר אצל קצינת המבחן. הוא ציין כי הוא מתקשה לנשום, הוא צריך לעבור ניתוחים שונים, לרבות בלסת וברגל (עמ' 13 לפרוטוקול, שורות 14-16). הוא ביקש על כן את התחשבות בית המשפט.
12. לטעמי, התנהלותו של הנאשם בהליך הנוכחי אינה ראויה. מצבו הבריאותי של הנאשם, גם אם אניח כי חלה בו הידרדרות, היה ידוע לו בעת שהסדר הטיעון הוצג בפני בית המשפט. הגילוי של הסרטן אצלו קדם להסדר הטיעון, וכפי שציין בא כוח המאשימה, בצדק, בטיעוניו לעונש, מצבו הבריאותי של הנאשם נלקח בחשבון שעה שהושג הסדר הטיעון, לרבות הרכיב של תיקון כתב האישום שבו.
13. התנהלות הנאשם מותרת חשש משמעותי כי הוא הגיע להסדר הטיעון מתוך רצון להפחית בחומרת העבירה המיוחסת לו בכתב האישום, ומתוך ידיעה כי לאחר מכן, כאשר כתב האישום ייחס לו עבירה פחותה בחומרתה, הוא ייבקש התחשבות נוספת במצבו הרפואי. מרגע שהנאשם בחר לפסוע במסלול של הסדר טיעון הוא אינו יכול לבקש להינות מהיתרונות הגלומים בהסדר טיעון שכזה (תיקון כתב האישום על דרך של הפחתת חומרת סעיף העבירה), אך להימנע מהחובות שההסדר מטיל על כתפיו (תקופת הפסילה).
14. על כן, לו המאשימה היתה מבקשת, בנסיבות העניין, לסגת מהסדר הטיעון, ולהשיב על כנו את כתב האישום המקורי, הייתי מתירה לה לעשות כן, ויתכן כי אז היה נכון לבחון את הענישה הראויה לנאשם (ככל שהיה מורשע) באופן אחר. עם זאת, כאמור, המאשימה לא ביקשה לעשות כן.
15. במצב דברים זה, חרף הרתיעה מדרך התנהלותו של הנאשם, בית המשפט נדרש לבחון את הענישה הראויה לו, לאור מצבו הרפואי. מרגע שכתב האישום תוקן, והמאשימה לא ביקשה לחזור בה מתיקון זה, בית המשפט בוחן את הענישה הראויה לא על פי הסלידה מדרך ההתנהלות של הנאשם, אלא על יסוד מכלול הנתונים המוצגים בפניו.
16. המאשימה הגישה את גליון ההרשעות הקודמות (התעבורתי) של הנאשם (ת/1). אומנם, מתסקיר שירות המבחן עולה כי לנאשם גם עבר פלילי, בעבירות שונות, אך זה לא הוצג בפני גליון ההרשעות שהוצג, מראה כי אומנם לחובתו של הנאשם שורה של עבירות, אך אף אחת מהן אינה בשל נהיגה תחת השפעת משקאות משכרים (או נהיגה בשיכרות). העבירה האחרונה בה הורשע הנאשם (עבירה של אי ציות לתמרור עצור) נעברה עוד בחודש נובמבר 2005.
17. הנאשם נוהג משנת 1966, דהיינו תקופה של 51 שנה. במצב דברים זה גליון ההרשעות התעבורתי שלו אכן אינו מכביד, ומצביע על כך שהעבירה בה הורשע הנאשם בתיק הנוכחי אכן הינה עבירה בעלת אופי חד פעמי.
18. מתסקיר שירות המבחן עולה כי שירות המבחן התרשם כי מאז שנת 2006 הנאשם שינה את אורח

חייו, ובחר בדרך התנהלות נורמטיבית (ראשית עמ' 3 לתסקיר). עוד ציין שירות המבחן כי למעשה הנאשם מוגבל בתפקודו, וכי מאז שנת 2007 הוא הוכר כנכה (בהיקף של 100%) על ידי המוסד לביטוח לאומי, והוא אף מקבל עזרה בתחזוקת הבית ובבישול ממטפלת מטעם המוסד לביטוח לאומי (מחצית עמ' 2 לתסקיר).

19. התסקיר מראה כי הנאשם, אשר התגרש, הינו (אומנם) אב לשבעה ילדים, אך הקשר שלו עם ילדיו מצומצם (ראשית עמ' 2 לתסקיר), וכי למעשה אין לו תמיכה משפחתית, וכי למעשה הוא מתמודד עם מצבו הבריאותי בכוחות עצמו (מחצית עמ' 3 לתסקיר).

20. אני סבורה כי אכן יש לראות בתסקיר ככזה המציג את הקושי של הנאשם להתנייד לטיפולים הרפואיים ללא רשיון נהיגה (מחצית עמ' 3 לתסקיר), ועל כן התסקיר ממליץ על ענישה הרתעתית בלבד (סוף עמ' 3 לתסקיר). שירות המבחן אף התרשם כי לאור מצבו הבריאותי של הנאשם הוא אינו פנוי להליך טיפולי, ועל כן לא כלל התסקיר המלצה טיפולית בעניינו (שם).

21. לטעמי, מצבו הבריאותי של הנאשם, כפי שהוא משתקף בתסקיר שירות המבחן, מציג קושי אמיתי בענישתו של הנאשם. הנאשם צריך להגיע לטיפולים הרפואיים בכוחות עצמו, והוא יתקשה לעשות זאת אלא בדרך של נהיגה לטיפולים אלה. אי אפשר לצפות ממנו, במצבו הרפואי, כי יגיע לטיפולים בתחבורה ציבורית, כפי שאי אפשר לצפות, לאור מצבו הכלכלי, כי יוכל לנסוע לטיפולים אלה במוניות. אין לו עזרה שהוא יכול לקבל מבן משפחה שיסיע אותו לטיפולים אלה, ועל כן הטלת עונש של פסילה בפועל של רשיון הנהיגה משמעה כי הוא יתקשה לקבל את הטיפולים הרפואיים להם הוא זקוק.

22. במצב דברים זה, לו לא היה מוצג הסדר טיעון בפני בית המשפט, והצדדים היו טוענים לעונש על פי עובדות כתב האישום, הייתי מגיעה לכלל מסקנה כי בנסיבות האישיות החריגות של תיק זה מתחם הענישה מתחיל בהטלת עונשים מותנים בלבד, ללא רכיב של פסילה בפועל.

23. לפיכך, אני סבורה כי אכן מתקיימות במקרה הנוכחי נסיבות חריגות המצדיקות סטייה ממתחם הענישה שהוצג בהסדר הטיעון, תוך הטלת עונשים מותנים בלבד על כתפיו של הנאשם.

24. אבהיר, מצבו של הנאשם חריג. נסיבותיו הרפואיות מצדיקות נקיטה במידת הרחמים עמו, אף לפני משורת הדין. זאת, תוך הנחה כי הנאשם הפנים את חומרת מעשיו, וכי הסיכון כי במצבו הבריאותי הנוכחי הנאשם ישוב לבצע את העבירה המיוחסת לו בכתב האישום הוא אכן נמוך.

25. מובן, כי אין במצבו הבריאותי של הנאשם משום רשות או לגיטימציה להתנהגות לא נורמטיבית. הנאשם אינו יכול ואינו צריך לראות בגזר הדין הנוכחי משום אישור של בית המשפט לכך שמצבו הרפואי יכול לאפשר לו להמשיך ולבצע עבירות. על כן, אני מוצאת לנכון להטיל עליו ענישה מותנית בעלת היקף משמעותי, על מנת לבטא את חומרת העבירה בה הורשע הנאשם כעת. יש לקוות כי הענישה ההרתעתית

תעביר לנאשם מסר כי הוא אינו יכול להרשות לעצמו לחזור לדרך התנהגות בה הלך בעבר.

26. אם אכן הנאשם סבור, כפי שציין בדבריו בפני בית המשפט, כי אפילו עונש פסילה של יום אחד בפועל מהווה, מבחינתו, "גזר דין מוות", הרי שעליו להבין כי הוא אינו יכול לעבור עבירה נוספת, שמשמעותה פסילה ממושכת בפועל של רשיון הנהיגה שלו, אף ללא ענישה נוספת בגין עבירה חדשה. ניתן להאמין כי במצב דברים זה העונש ההרתעתי יהיה משמעותי מספיק כדי להעביר מסר חד משמעי לנאשם.

27. לאור כל אלה, אני מטילה על הנאשם את העונשים הבאים:

א. אני גוזרת על הנאשם עונש של חודשיים מאסר על תנאי, למשך שלוש שנים מהיום, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור עבירה של נהיגה בשיכרות/נהיגה תחת השפעת משקאות משכרים ו/או נהיגה בזמן פסילה.

ב. אני פוסלת את הנאשם מלהחזיק או לקבל רשיון נהיגה לתקופה של 12 חודשים, וזאת על תנאי לתקופה של שנתיים מהיום, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור עבירה של נהיגה בשיכרות/נהיגה תחת השפעת משקאות משכרים ו/או נהיגה בזמן פסילה.

ג. אני מחייבת את הנאשם לחתום על התחייבות להימנע מביצוע עבירה של נהיגה בשיכרות/נהיגה תחת השפעת משקאות משכרים ו/או נהיגה בזמן פסילה, בשיעור של 5,000 ₪. לא ייחתום הנאשם על ההתחייבות הכספית עד ליום 5/11/17, ייאסר למשך 3 ימים.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 ימים מהיום.

ניתנה והודעה היום ט' חשוון תשע"ח, 29/10/2017 במעמד הנוכחים.

כרמית פאר גינת, שופטת

הוקלדעלידישושישוורץ